

Sygn. akt I UK 406/11

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania B.G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2012 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 4 lipca 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 lipca 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację od wyroku z dnia 8 grudnia 2010 r. Sądu Okręgowego, którym oddalono odwołanie B. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 lipca 2010 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm. powoływanej dalej jako ustawa emerytalna) w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z

1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm., powoływanego dalej jako rozporządzenie), poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wykonywana przez wnioskodawcę w okresie od dnia 1 października 1975 r. do 30 kwietnia 1983 r. w komórce poligraficznej Urzędu Wojewódzkiego w S. praca polegająca na drukowaniu i uszlachetnianiu druku, nie może być zaliczona do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych niezależnie od uciążliwości warunków w jakich była wykonywana, gdyż nie była ona świadczona w zakładzie pracy o charakterze poligraficznym, lecz w komórce poligraficznej urzędu administracji publicznej, w sytuacji gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów nie wyklucza zakwalifikowania pracy wykonywanej przez powoda do pracy w warunkach szczególnych.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został występowaniem istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do konieczności rozstrzygnięcia, czy w świetle art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy emerytalnej oraz w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia zatrudnienie na stanowisku wymienionym w wykazie A załącznika do rozporządzenia, w sytuacji gdy praca jest wykonywana w ramach zatrudniania w innej branży niż ta, do której to stanowisko zostało przyporządkowane we wspomnianym powyżej wykazie, uprawnia do zakwalifikowania tej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych, a w związku z tym, czy wykonywanie prac na stanowiskach z wykazu A załącznika do rozporządzenia uprawnia do zaliczenia ich do prac w warunkach szczególnych jedynie wtedy, gdy są one wykonywane w ramach branż do których są przyporządkowane w wykazie A załącznika do rozporządzenia. W konsekwencji konieczne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie, co ma decydujący wpływ na to czy daną pracę uznamy za pracę w warunkach szczególnych - jej rodzaj, charakter i specyfika, czy jej przyporządkowanie do określonej branży w ramach wykazu A załącznika do rozporządzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne" (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004, nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02,

Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). W myśl utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Z tego względu nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wymienionych wyżej wymagań, gdyż skarżący, ograniczając się do postawienia pytań i powiązania ich z art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy emerytalnej oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia, nie podejmuje nawet próby przeprowadzenia jakiegokolwiek wywodu jurystycznego dla wykazania, że jego wątpliwości stanowią istotne zagadnienie prawne, nierozstrzygnięte dotychczas w judykaturze Sądu Najwyższego. Tylko wykazanie istnienia takiej okoliczności uzasadnia przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ponadto wątpliwości skarżącego zostały rozstrzygnięte w judykaturze Sądu Najwyższego, w którym stwierdza się, że wynikające z wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w

rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej (por. wyrok z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638, w którym zajęto stanowisko, że „wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.”). Również w wyroku z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07 (LEX nr 494112) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że przyporządkowanie określonej pracy do określonej w wykazie branży przemysłowej ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w warunkach szczególnych, gdy uciążliwość i szkodliwość pracy dla zdrowia wynika właśnie z jej branżowej specyfiki.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.